

**EICH
AMDDIFFYNIAD
YN Y
LLYSOEDD**

**eich amddiffyniad yn y llysoedd
canllaw hanfodol**

Talu am eich amddiffyniad

Oes rhaid i mi dalu yn y llys ynadon?

Nac oes os ydych dan 18 oed neu'n derbyn budd-daliadau penodol*

Fel arall, mae'n dibynnu. Caiff eich incwm blynyddol, eich costau byw a'ch amgylchiadau teuluol eu hystyried:

- os cewch eich gadael gyda llai na £12,475 byddwch yn gymwys i gael cymorth cyfreithiol am ddim
- os cewch eich gadael gyda mwy na £22,325 bydd yn rhaid i chi dalu'n breifat

Os bydd yr incwm rhwng £12,475 a £22,325 byddwn yn cyfrifo eich incwm gwario

- os bydd hyn dan £283 y mis byddwch yn cael cymorth cyfreithiol am ddim
- os bydd hyn dros £283 y mis bydd yn rhaid i chi dalu'n breifat

A oes yn rhaid i mi dalu yn Llys y Goron?

Oes, os gallwch fforddio talu. Ceir pedwar senario:

1. Does dim rhaid i chi dalu:

- os ydych dan 18 oed
- os ydych yn derbyn budd-daliadau penodol*
- os yw'ch incwm gwario dan £283 y mis

2. Os gallwch fforddio talu o'ch incwm

3. Os gallwch fforddio talu o'ch cyfalaf

4. Os gallwch fforddio talu o'ch incwm a'ch cyfalaf

*dyma rai o'r budd-daliadau: cymhorthdal incwm, lwfans ceisio gwaith yn seiliedig ar incwm, credyd pensiwn gwarantedig y wladwriaeth, lwfans cyflogaeth a chymhorthdal sy'n gysylltiedig ag incwm

Talu o'ch incwm yn Llys y Goron

A fydd raid i mi dalu o'm hincwm?

Na fydd - os byddwch yn cael cymorth cyfreithiol am ddim yn y llys ynadon

Bydd - os oes gennych chi incwm gwario cartref misol o £283 neu fwy

Faint fydd yn rhaid i mi ei dalu?

Rhowch eich cais am gymorth cyfreithiol i dwrnai. Gallant eich cynghori os bydd yn rhaid i chi dalu ac amcangyfrif faint fydd y swm

Os oes gennych chi incwm gwario misol o **£283** neu fwy, gofynnir i chi dalu **90%** o'ch incwm bob mis am bum mis. Neu gallwch dalu'r holl swm ymlaen llaw

Os byddwch yn hwyr yn talu, gofynnir i chi wneud un taliad ychwanegol

Pryd y bydd yn rhaid i mi dalu?

O fewn **28 diwrnod** o draddodi eich achos i Llys y Goron. Anfonir Rhybudd neu Orchymyn Cyfrannu atoch yn rhoi manylion y swm y bydd yn rhaid i chi ei dalu

Talu o'ch incwm yn Llys y Goron

Rhaid i chi ddarparu tystiolaeth i brofi eich incwm

Dylech ddod â'r dystiolaeth gyda chi wrth lenwi'r ffurflen gais am gymorth cyfreithiol. Os ydych chi:

- yn derbyn budd-daliadau sy'n gysylltiedig ag incwm neu ceisio gwaith **y dystiolaeth angenrheidiol:** eich rhif yswiriant gwladol neu lythyr yn cadarnhau pa fudd-daliadau rydych yn eu cael
- yn gyflogedig **y dystiolaeth angenrheidiol:** slip cyflog diweddaraf
- yn hunangyflogedig **y dystiolaeth angenrheidiol:** y ffurflen dreth hunanasesiad lawn ddiweddaraf neu'r gyfres ddiweddaraf o'r cyfrifon.

Os bydd angen unrhyw wybodaeth arall annom byddwn mewn cysylltiad â chi

- yn cael eich talu mewn arian parod **y dystiolaeth angenrheidiol:** llythyr gan eich cyflogwr yn cadarnhau eich enillion

Os na fydd y dystiolaeth gennych pan fyddwch yn llenwi'r ffurflen, bydd gennych **14 diwrnod** i'w darparu

Os na fyddwch yn darparu tystiolaeth, efallai y bydd yn rhaid i chi dalu **£900** neu **100%** o'ch incwm gwario misol, pa bynnag un yw'r uchaf

Talu o'ch incwm yn Llys y Goron

Beth os na allaf fforddio talu?

I gael gwybod yn union faint y bydd angen i chi ei dalu, bydd angen i chi wneud cais am gymorth cyfreithiol a darparu prawf o'ch incwm

Yna byddwch yn cael Gorchymyn neu Rybudd Cyfrannu yn cadarnhau a oes yn rhaid i chi dalu, a faint, ynghyd â'ch Gorchymyn Cynrychiolaeth

Os ydych chi'n meddwl bod y cyfrifiad yn anghywir gallwch ofyn am adolygiad

Os ydych chi'n meddwl na allwch chi fforddio talu, gallwch ofyn am **adolygiad caledi**

Gall eich twrnai neu'r llys ynadon lle gwnaethoch eich cais roi mwy o gyngor i chi

Beth fydd yn digwydd os na fyddaf yn talu?

Os na fyddwch yn talu neu os bydd eich taliadau'n hwyr, mae'n bosibl y bydd y Comisiwn Gwasanaethau Cyfreithiol yn cymryd camau yn eich erbyn. Efallai y byddant:

- yn codi llog arnoch
- yn cymryd rhan o'ch enillion

Dim ond enghreifftiau o beth allai ddigwydd yw'r rhain. Gall eich twrnai roi mwy o wybodaeth i chi

Talu o'ch cyfalaf yn Llys y Goron

A fydd raid i mi dalu o'm cyfalaf?

Dim ond os yw **bob un** o'r canlynol yn berthnasol i chi:

- os cewch eich dyfarnu'n euog
- os oes unrhyw daliadau rydych eisoes wedi'u gwneud heb dalu am gyfanswm costau eich amddiffyniad
- os oes gennych fwy na £30,000 o asedau cyfalaf (ee cynilion, ecwiti mewn eiddo, cyfranddaliadau neu Fondiau Premiwm)

Faint fydd yn rhaid i mi ei dalu?

Bydd hyn yn dibynnu ar eich gallu i dalu a chostau cyffredinol eich achos

Efallai y bydd gofyn i chi dalu **rhywfaint** o'ch costau amddiffyn terfynol

Onid os na fyddwch yn darparu tystiolaeth o'ch cyfalaf pan ofynnir i chi wneud hynny, efallai y gofynnir i chi dalu eich **holl** gostau amddiffyn

Pryd y bydd yn rhaid i mi dalu?

Yn syth ar ôl i'r achos ddod i ben. Bydd y Comisiwn Gwasanaethau Cyfreithiol yn cysylltu'n uniongyrchol â chi

Beth fydd yn digwydd os na fyddaf yn talu?

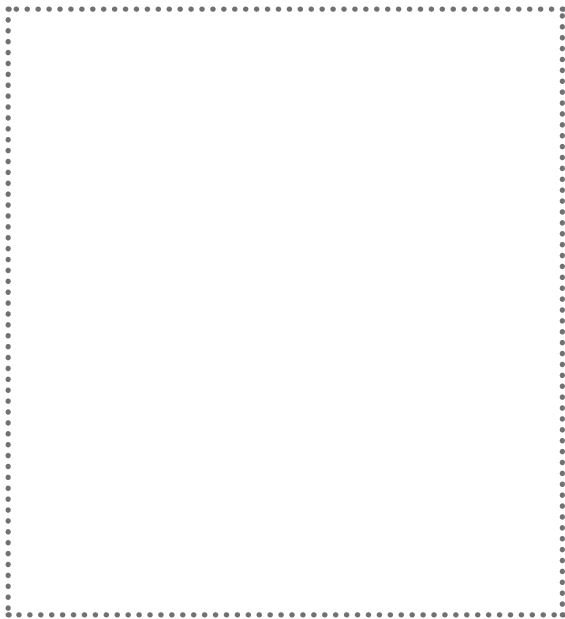
Efallai y bydd y Comisiwn Gwasanaethau Cyfreithiol yn codi llog arnoch chi a gallant gymryd amrywiaeth o gamau gorfodi yn eich erbyn

Beth sy'n digwydd nesaf?

1. Siaradwch â thwrnai
2. Llenwch ffurflen gais cymorth cyfreithiol
3. Casglwch eich holl dystiolaeth ynghyd er mwyn profi eich incwm a'ch cyfalaf (ee cynilion, cyfranddaliadau, Bondiau Premiwm)
4. Byddwch yn cael Gorchymyn neu Rybudd Cyfrannu yn rhoi gwybod i chi a oes rhaid i chi dalu yn Llys y Goron a faint fydd y swm hwnnw
5. Os bydd yn rhaid i chi dalu, dylech wneud eich taliadau ar amser a dim ond am bum mis y bydd yn rhaid i chi dalu
6. Os cewch eich dyfarnu'n ddiuog, cewch eich arian yn ôl gyda llog. Os oeddech chi'n hwyr yn talu neu os na wnaethoch dalu o gwbl ac y cymerwyd camau yn eich erbyn, caiff y costau hyn eu tynnu o'r ad-daliad
7. Os cewch eich dedfrydu'n euog, efallai y bydd yn rhaid i chi dalu o'ch asedau cyfalaf (ee cynilion, ecwiti mewn eiddo, cyfranddaliadau neu Fondiau Premiwm)
8. Os byddwch yn penderfynu eich bod am gynrychioli chi eich hun, rhowch wybod i'r llys ar unwaith

Gwybodaeth ddefnyddiol

Manylion eich twrnai:

Cofiwch...

- Trefnwch gynrychiolydd cymorth cyfreithiol cyn gynted â phosib
- Casglwch dystiolaeth er mwyn profi eich incwm ac unrhyw asedau cyfalaf sydd gennych (ee cynilion, cyfranddaliadau, Bondiau Premiwm)
- Os byddwch yn penderfynu eich bod am gynrychioli chi eich hun, rhowch wybod i'r llys ar unwaith

**cyngor cyfreithiol
cymunedol**

0845 345 4 345

www.communitylegaladvice.org.uk/cy

